

Nieuwe folder- en webteksten Noorden Duurzaam

Concept 12-4-2018

In de ALV van 21 november 2017 is besloten om een nieuwe opzet en werkrichting voor de vereniging Noorden Duurzaam uit te werken, uitgaande van de Conceptvisie 2018. In de afgelopen maanden is gewerkt aan de uitwerking, in de vorm van nieuwe folder- en webteksten, vernieuwing van de website van Noorden Duurzaam die de nieuwe opzet moet ondersteunen en afstemming met het rijksprogramma DuurzaamDoor en de andere regionale netwerken voor duurzame ontwikkeling in Nederland om de onderliggende ICT gezamenlijk te ontwikkelen.

Het nieuwe tekstmateriaal staat in dit document. Het is concept dat zal worden voorgelegd in de ALV van 26 april 2018 en in de voorgaande gesprekken met leden en tafelvoorzitters kan worden bijgesteld. Na de ALV volgt eindredactie en vormgeving, waarbij de teksten op maat worden gemaakt voor de specifieke toepassing als folder of webtekst.

De set bestaat uit:

- 1 A4 **Waar maken we ons druk om bij Noorden Duurzaam?** Dit is een algemeen inleidende tekst, vooral bedoeld om de filosofie van Noorden Duurzaam uit te leggen en belangstelling te wekken. Het roept op een van de volgende teksten te lezen.
- 2 A4 **Start een tafel bij Noorden Duurzaam.** Dit is bedoeld voor duurzame initiatiefnemers die willen opschalen. Het schetst de mogelijkheden van een tafelnetwork en roept op om deel te nemen aan een 'boot camp'.
- 3 A4 **Informatieblad Noorden Duurzaam voor overheden.** Bedoeld voor beleidsambtenaren en bestuurders. Dit schetst de meerwaarde van een tafelnetwork voor lokale duurzame ontwikkeling en versterking van de lokale democratie, en roept op tot samenwerking.
- 2 A4 **Als netwerk aansluiten bij Noorden Duurzaam.** Dit is gericht op brancheorganisaties, beroepsverenigingen, sectorkoepels en andere netwerken die in een tafelnetwork kunnen deelnemen. Het roept op tot afstemming en vermelding of aansluiting.
- 2 A4 **Bouw mee aan Noorden Duurzaam.** Dit is gericht op iedereen die persoonlijk een rol in de vereniging wil. Het schetst de interne organisatie en wat daar aan kwaliteiten nodig is, en roept op om in contact te komen.

Waar maken we ons druk om bij Noorden Duurzaam?

Urgentie

Willen we de wereld leefbaar houden dan moet er nog veel veranderen, want de planeet is eindig en de grenzen van de groei zijn in zicht. Dat is wat de **17 doelen van duurzame ontwikkeling** van de VN vertellen.

De veranderingen gaan echter niet hard genoeg. Ondanks alle inzet voor duurzame innovatie en duurzaam inkopen blijft onze footprint te groot. Daarnaast komen we via onze politiek vaak niet verder dan kleine stapjes. Het schiet eigenlijk alleen op als het lucratief is. Er is dus een

echte urgentie. En niet alleen vanwege de toekomst van onze achterkleinkinderen overigens. Sluiten we onze ogen terwijl we kennis hebben, dan is de **waardigheid van onze generatie** in het geding.

Als vereniging Noorden Duurzaam zien we een hefboom in het **maatschappelijk middenveld**. Hier bundelen we als burgers, bedrijven en instellingen onze krachten voor gezamenlijke initiatieven en om de overheid te legitimeren. Deze krachtenbundeling kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld *ideologisch* in politieke partijen, *thematisch* in kennisgemeenschappen en beroepsverenigingen, *sectoraal* in koepels en brancheorganisaties, *ketensgewijs* in tafels en schappen, of *geografisch* in verenigingen en raden. We stellen de vraag welke van die 'doorsnijdingen' het meeste opleveren voor de transitie die nu nodig is, dus welk *soort van geledingen* het meeste verschil kan maken.

Het punt is: **geledingen die transitie versnellen** zouden we uit maatschappelijk belang een **centrale rol in de politiek** moeten geven, dus net als politieke partijen, en niet slechts een adviesrol of een rol als lobbyist. Ideologische groepering zal altijd belangrijk zijn, maar aan de politieke onderschikking van met name kennisgemeenschappen en sectoren moet wat gedaan worden. Dat is nodig om ruimte en faciliteiten voor initiatief van onderop te creëren en om onze samenleving slagvaardiger te maken.

Experiment

Dit vraagt om experiment, en dat is waar Noorden Duurzaam op inzet. We zoeken **initiatiefnemers** die met hun kennisgemeenschap of sector in de politiek willen *omdat ze de transitie kunnen versnellen*.

Bijvoorbeeld met kennis over bodem, energie, voedsel, sociale cohesie, gezondheid of coöperaties. Of vanuit branches in het bedrijfsleven, vanuit de zorg, het onderwijs, de sport of de cultuur. We zoeken **bestaande netwerken** voor kennisgemeenschappen en sectoren/branches die onderling willen samenwerken om ketens te verduurzamen en circulair kunnen maken, of gebieden integraal te verduurzamen. We zoeken **overheden** die inzet op duurzaamheid en democratie willen bundelen.

We bieden infrastructuur voor experiment in de vorm van een **tafelnetwerk**, dat initiatiefnemers vooruit helpt met kennis, contacten en advies en dat netwerken onderling kan verbinden. Dat als geheel een nieuwe afspiegeling vormt van de samenleving en daardoor net als gemeenteraad en PS een natuurlijke gesprekspartner is van B&W en GS. Een tafelnetwerk waarin belangen kunnen botsen en coalities gesmeed kunnen worden en dat dus het karakter heeft van een **parlement**. Hoe? Lees verder in onze infobladen.

Start een tafel bij Noorden Duurzaam

Duurzaamheid en democratie

De wereld moet duurzamer en de tijd dringt. Er is initiatief nodig **van onderop èn vanuit de overheid**. Niet los maar elkaar versterkend, zodat goede ideeën uit de basis tot wasdom komen en duurzame visies van beleidsmakers draagvlak vinden.

Deze verbinding tussen groot en klein is het werkgebied van de vereniging Noorden Duurzaam. We zijn een netwerk van grote en kleine **tafels** voor alle mogelijke onderwerpen van duurzaamheid. Deze tafels zijn democratische verzamelpunten van duurzame initiatiefnemers. Alles en iedereen kan aan een tafel meedoen: consumenten, ondernemers, adviseurs, zorg- en kennisinstellingen. Zo ontstaat een **tafelnetwerk** dat parallel aan de bestaande volksvertegenwoordiging (Tweede Kamer, Provinciale Staten, gemeenteraden) een nieuwe afspiegeling vormt van de samenleving. Dat tafelnetwerk is dan voor de bestuurscolleges (regering, GS, B&W) een natuurlijke gesprekspartner.

Wat betekent dat voor u?

Duurzame ontwikkeling vraagt dat we als samenleving keuzes maken, op alle niveaus van individueel tot mondiaal. Dat doet dus ook een beroep op u en op de netwerken en organisaties waarin u een verantwoordelijkheid hebt. In elke rol - consument, student, vakspecialist, manager, ondernemer, bestuurder - kunt u actief bijdragen aan een wereld die geen wissel trekt op de toekomst. Samen optrekken met anderen *in dezelfde rol* is essentieel. Dat is waar tafels voor bedoeld zijn: krachtenbundeling op maatschappelijke rollen, want dat brengt grote en kleine **kennissgemeenschappen en sectoren/branches in beweging**. En dat is waar tafelnetwerken goed voor zijn: **krachten van tafels bundelen voor maatschappijbrede transitieprojecten**. Dit maakt uw inzet effectiever, en uw inzet helpt om deze beweging te versterken.

Hoe werkt dat praktisch? En wat levert dat op?

Tafels doen drie dingen. Elke tafel houdt 1) een toplist bij van duurzaamheids**kwesties** binnen hun werkgebied en onderwerp. Dus: wat kan hier duurzamer. De toplist wordt binnen de tafel democratisch samengesteld: er kan over de volgorde gestemd worden. Tafels houden ook 2) een toplist bij van **projecten** om die kwesties aan te pakken. Dat kunnen acties zijn van leden van de tafel, maar ook gezamenlijke projecten met andere tafels of programma's van overheden of NGO's. Tenslotte houden ze 3) **indicatoren** bij zodat ze cijfers en grafieken hebben bij de kwesties en de projecten. Want wie zijn verhaal kan onderbouwen krijgt meer gedaan.

Voorzien van kwesties, projecten en indicatoren kunnen tafels leden werven en in gesprek gaan met andere tafels en met hun gemeente of provincie. Dan komen **grotere projecten** in beeld, waarin breder wordt samengewerkt voor samenlevingsbrede omslagen. Bijvoorbeeld onderzoeksprogramma's, bewustwordingscampagnes, subsidieregelingen, ketenconvenanten, gebiedsarrangementen, regelaanpassingen, onderwijsvernieuwing of andere belastingheffing.

Zo organiseert een tafel voor **Fair Trade** specialisten campagnes in de horeca, werkt een tafel van **schoolbesturen** aan energieneutrale schoolgebouwen, regelt een ketentafel voor **beton** het

hergebruik van grondstoffen, adviseert een tafel van HR-specialisten overheden over **duurzame inzetbaarheid**, steunt een tafel van mobiliteitsspecialisten een **wijkvervoersbedrijf**, etc. De combinatiemogelijkheden zijn onbegrensd en de democratische grondslag en ambitie van het tafelnetwork maakt samenwerking tussen groot en klein eenvoudig en effectief.

Binnen een gebied zijn alle tafels **uniek**. Over vermelding van nieuwe en bestaande tafels (zoals kenniskringen, beroepsverenigingen en brancheorganisaties) wordt in de gebiedstafel besloten. Is er nog geen gebiedstafel dan maakt het bestuur van Noorden Duurzaam de afweging. Unicitéit houdt het tafelnetwork overzichtelijk en werkbaar, voor de leden van de tafels, bestuurders van tafels en overheden. Unicitéit benadrukt ook de vertegenwoordigende functie en het democratisch karakter van de tafels. Tafels zijn daarom ook open netwerken, met eenvoudige lidmaatschapscriteria, geen of lage contributie en zonder grenzen aan het ledental.

Doe mee!

Kijk eens rond in de tafelatlas van Noorden Duurzaam. Daar zie je welke tafels actief zijn voor de regio, de provincies, gemeenten, wijken en buurten. Er zijn vier soorten tafels. Om te beginnen **thematafels** voor specialisten en **sectortafels** voor ondernemers/bestuurders. Dit is de basis. Vervolgens zijn er **ketentafels** waarin thematafels en sectortafels samenkomen. Tenslotte is er per gebied één **gebiedstafel** waar alle tafels van een gebied samenkomen. In de atlas hebben de gebiedstafels een lijn naar de overheid, vanwege hun vertegenwoordigende functie.

Aan welk onderwerp van duurzame ontwikkeling wil je **bijdragen**? Wil je vanuit je specialisme iets doen kies dan een thematafel, of neem initiatief voor een nieuwe thematafel in je buurt, wijk, gemeente, provincie of regio. Ben je ondernemer of bestuurder kies dan een sectortafel, of begin er een. Ben je bestuurder van een bestaand kennisnetwork of een brancheorganisatie, dan kun je je netwerk aanmelden voor vermelding in de tafelatlas.

Vorm een kerngroep en kom kennismaken

Met regelmaat organiseert Noorden Duurzaam werkbijeenkomsten voor nieuwe tafels. In een middag of avond nemen we het concept van tafelnetworken door en maken **kerngroepen** een begin met hun tafel. Programma:

- Kort kennismaken
- Algemene introductie
- Tafelmanifest opstellen op basis van een stramien
- Eerste brainstorm over kwesties en projecten
- Eerste indicator kiezen en uitwerken aan de hand van een checklist
- Agenda eerste tafelbijeenkomst opstellen aan de hand van een voorbeeld
- Resultaten onderling uitwisselen

Kom met twee, drie of vier mensen om de werkwijze voor je eigen onderwerp uit te proberen. Beslis daarna of en hoe je verder gaat. Locatie en data kiezen we in overleg. Kosten 25 euro per persoon.

Contact: info@noordenduurzaam.nl.

Informatieblad: Noorden Duurzaam voor overheden

Duurzaamheid en democratie

De wereld moet duurzamer en de tijd dringt. Er zijn marktbrede en samenlevingsbrede **omslagen** nodig om de economie circulair en de samenleving toekomstbestendig te maken. Die omslagen of transitie gaan niet vanzelf. Ze moeten vanuit visie aangejaagd worden, vaak tegen de markt in zoals nu met elektrisch rijden en gasloos bouwen. Dat aanjagen blijft nodig tot het punt dat het nieuwe voldoende schaalgrootte en economische levensvatbaarheid heeft, zoals inmiddels met zonnepanelen en biologische voeding. Omslagen vragen om een actieve overheid en om samenwerking tussen alle schakels van een (circulaire) keten.

Een belangrijke sleutel in deze samenwerking is **zelforganisatie** van ketengeledingen. Hebben alle geledingen van een keten een vertegenwoordiger dan kan de keten door achterbancommunicatie gemobiliseerd worden. Dan kunnen ketengeledingen samenwerken voor een innovatie, voor een herschikking van verdienmodellen, of voor nieuwe regelgeving.

Zelforganisatie van ketengeledingen (de producenten, de distributeurs, de consumenten, de recyclelaars, en ook de kennispartijen, de overheden en de dienstverleners aan de keten) is echter niet overal op orde. Aan de aanbodkant en bij de recycling zijn er mededingingsregels en is het vaak ieder voor zich. Aan de vraagkant is de relatieve aandacht voor de keten vaak minder en komt men er niet toe om de inkoopmacht te organiseren. Kennisgemeenschappen herkennen hun potentie als aanjager van transitie niet altijd. Tussen de geledingen spelen taal- en cultuurverschillen en verschillen in werkgebieden en werkmethode. Coalitievorming voor transitie is dus **niet eenvoudig**.

Een bijkomend probleem is dat kennisgemeenschappen en sectoren/branches geen rechtstreekse invloed in de politiek hebben. Ze zijn namelijk van zichzelf a-politiek of ze halen de kiesdrempel niet. Als ze bij de overheid iets gedaan willen krijgen zijn ze daarom aangewezen op lobby en adviesrollen, zowel op landelijk als provinciaal en gemeentelijk niveau. Ze staan daarmee als maatschappelijke geledingen ondanks hun transitiepotentieel op **achterstand** ten opzichte van ideologische geledingen, die getalsmatig dominant zijn. Dat is nadelig voor de transitie, want als er binnen een keten consensus is en als een overheid dat zou willen steunen, dan is diezelfde overheid afhankelijk van draagvlak hiervoor bij een grotendeels niet betrokken en niet gespecialiseerd parlement.

Het parlementaire systeem met drie bestuurslagen, kiesdrempels en meerderheidsbesluitvorming stamt uit de 19e eeuw. Dit 'huis van Thorbecke' is van groot nut geweest voor het indammen van de sociale kwestie, maar het is niet berekend op de duurzaamheidskwestie van de 21e eeuw. In de circulaire economie is er behoefte aan coalitievorming tussen kennisgemeenschappen en sectoren/branches, meer dan op ideologie. Inspraakexperimenten zoals referenda en wijkraden zijn belangrijk maar veranderen het onderliggende systeem niet echt. Zonder **experiment met coalitievorming tussen andere dan ideologische geledingen** stagneert dan ook zowel de duurzaamheidstransitie als de democratische vernieuwing.

Tafelnetwerken als nieuwe verbinding tussen basis en overheid

Nieuwe verbindingen tussen overheid en basis, dat is het werkgebied van de vereniging Noorden Duurzaam. De vereniging is een netwerk van grote en kleine **tafels** voor alle mogelijke onderwerpen van duurzaamheid. Enerzijds zijn deze tafels **democratische verzamelpunten** van duurzame initiatiefnemers. Alles en iedereen kan aan een tafel meedoen: consumenten, ondernemers, adviseurs,

zorg- en kennisinstellingen, overheden. Aan de andere kant zijn de tafels **natuurlijke gesprekspartners** van gemeenten en provincies. Het **tafelnetwerk** dat zo ontstaat is een nieuwe afspiegeling van de hele samenleving, met het karakter van een parlement. Zeg maar de tweede kamer van Provinciale Staten, of de tweede kamer van de gemeenteraad.

De tafels doen drie dingen. Elke tafel houdt 1) een toplijst bij van duurzaamheids**kwesties** binnen hun werkgebied en onderwerp. Dus: wat kan hier duurzamer. De toplijst wordt democratisch samengesteld: er kan over de volgorde gestemd worden. Vervolgens houden tafels 2) een toplijst bij van **projecten** om die kwesties aan te pakken. Dat kunnen acties zijn van leden van de tafel, maar ook gezamenlijke projecten met andere tafels of programma's van de overheid. Tenslotte 3) houden ze **indicatoren** bij zodat ze cijfers en grafieken hebben bij de kwesties en de projecten. Want wie zijn verhaal kan onderbouwen krijgt meer gedaan.

Voorzien van kwesties, projecten en indicatoren kunnen tafels leden werven en in gesprek gaan met andere tafels en met hun gemeente of provincie. Dan komen **grotere projecten** in beeld, waarin breder wordt samengewerkt voor samenlevingsbrede omslagen. Bijvoorbeeld onderzoeksprogramma's, bewustwordingscampagnes, subsidieregelingen, ketenconvenanten, regelaanpassingen, onderwijsvernieuwing of andere belastingheffing.

Zo organiseert een tafel voor **fair trade**-specialisten campagnes in de horeca, werkt een tafel van **schoolbesturen** met een gemeente aan energieneutrale scholen, regelt een ketentafel voor **beton** het hergebruik van grondstoffen, adviseert een tafel van **HR-specialisten** overheden over duurzame inzetbaarheid, steunt een tafel van mobiliteitsspecialisten een initiatief voor een **wijkvervoersbedrijf**, etc. De combinatiemogelijkheden zijn onbegrensd en de democratische grondslag en ambitie van het tafelnetwerk maakt samenwerking tussen groot en klein eenvoudig en effectief.

Op noordenduurzaam.nl/tafels is te zien welke tafels actief zijn in elke regio, provincie, gemeente, wijk en buurt in het Noorden. Er zijn vier soorten tafels. Om te beginnen **thematafels** voor specialisten en **sectortafels** voor ondernemers/bestuurders. Dit is de basis. Vervolgens zijn er **ketentafels** waarin thematafels en sectortafels samenkomen. Tenslotte is er per gebied één **gebiedstafel** waar alle tafels van een gebied samenkomen. In de atlas hebben de gebiedstafels een lijn naar de overheid, vanwege hun vertegenwoordigende functie.

De vereniging Noorden Duurzaam is het gezamenlijk **dienstencentrum** van de tafels. Tot het werkpakket hoort de ontwikkeling van de tafelatlas, het leveren van kosteloze webdiensten aan tafels (zoals een eigen homepage, ledenlijst, toplijsten van kwesties, projecten en indicatoren, mailsysteem, stelsysteem, etc.), financiële diensten tegen kostprijs (ledenadministratie, contributiefacturen, projectadministratie), en begeleiding. Noorden Duurzaam werkt samen met andere regionale duurzaamheidsnetwerken en met RVO in het rijksprogramma DuurzaamDoor, onder andere voor de ontwikkeling van een gezamenlijk ICT-platform voor tafelnetwerken.

Wat kunnen we hiermee?

Formeren van een tafelnetwerk in het eigen bestuurlijke gebied heeft vele voordelen:

- Het betreft *alle* geledingen van de eigen samenleving bij het duurzaamheidsbeleid en geeft ze allen een verantwoordelijkheid en een actieve rol daarin. Elke geleding kan wat doen: kwesties agenderen, projecten steunen, cijfers publiceren. **Het brengt alles in beweging.**
- De geledingen krijgen meer zelforganisatie. Ze worden **gelijkwaardige gesprekspartners** van overheden en andere geledingen. Dit vermindert de kosten bij de overheid voor overleg en samenwerking met het maatschappelijke middenveld, en verbetert het effect daarvan.
- Vastzittende duurzaamheidsdossiers kunnen op een nieuwe manieren worden aangepakt. Een tafelnetwerk helpt om de juiste partijen aan tafel te krijgen. Het maakt ze slagvaardiger door

een betere lijn met hun achterban. Het maakt professioneel en beter geïnformeerd, en ook compromisbereid en coöperatief. Het benut groepsdruk. **Er komt meer uit.**

- Door methodische aanpak, begeleiding en faciliteiten zijn er betere voorwaarden voor **continuïteit**, wat in netwerken vaak een lastig punt is. Ook het gegeven dat een tafel deel uitmaakt van een lokaal of provinciaal tafelnetwork helpt hierbij: tafels spreken dezelfde taal en kunnen samenwerken. Mensen kunnen relatief eenvoudig verhuizen naar en andere tafel.

Gemeenten en provincies die het concept van tafeldemocratie willen onderzoeken of ermee willen experimenteren hebben meerdere opties:

Oriëntatie. Nodig Noorden Duurzaam uit voor een lezing of een werkbijeenkomst.

Ketentafel. Kies een product- of dienstketen die binnen het eigen werkgebied meerdere geledingen kent. Breng duurzame opinieleiders uit die geledingen mee. Verzamel en publiceer kwesties, projecten en indicatoren om als nieuw verzamelpunt op gang te komen en positie en achterban te verwerven. Vraag politici om de nieuwe ketentafel te coachen. Nodig Noorden Duurzaam uit voor een gesprek over kwartiermaken en faciliteiten.

Tafelnetwork. Voor een gemeentelijk of provinciaal tafelnetwork is een eigen kwartiermaker praktisch, om initiatiefnemers voor tafels en projecten voor te lichten en om de gebiedstafel te ondersteunen. Liefst iemand die in het eigen gebied goed bekend is, gevoel heeft voor de politiek en ervaring heeft met procesbegeleiding. Noorden Duurzaam kan een kwartiermaker helpen zoeken en ondersteuning op de achtergrond bieden: workshops, methode, materialen, netwerk van kwartiermakers, standaard kwartiermakersopdracht. Nodig Noorden Duurzaam uit voor een verkennend gesprek.

Kosten en risico's

Gebruik van de **webfaciliteiten** van Noorden Duurzaam is kosteloos. Het webplatform is nog een prototype (in afwachting van landelijke nieuwbouw) en de beschikbaarheid is niet gegarandeerd.

Bij gebruik van **financiële diensten** door tafels wordt een percentage van de geldstroom in rekening gebracht om de kosten van de vereniging te dekken. Er is geen vaste voet zodat tafels geen risico lopen. De percentages worden vastgesteld door de ALV van Noorden Duurzaam, dus tafels beslissen gezamenlijk over de omvang van hun dienstencentrum.

Tafels die een **begeleider** willen kunnen een eigen adviseurs inzetten of een adviseur vragen uit de pool van tafelbegeleiders van Noorden Duurzaam. Tarieven kunnen onderling worden afgesproken en kunnen dus uiteenlopen van pro deo tot marktconform. Eigen adviseurs kunnen bij Noorden Duurzaam de workshop voor tafelbegeleiders volgen.

Ureninzet vanuit de vereniging voor lezingen, bijeenkomsten of advies worden in rekening gebracht tegen 75 euro per uur excl. kosten.

Gebruik van kennis, diensten en materialen van Noorden Duurzaam is voor eigen risico.

Kennis en digitale materialen worden verstrekt onder een Creative Commons licentie. Dat houdt in: kosteloos en onder bronvermelding onbeperkt verspreidbaar.

Contact

www.noordenduurzaam.nl, Secretaris: Peter A.J. Bootsma, peter.bootsma@noordenduurzaam.nl, 06 5374 8483

Als netwerk aansluiten bij Noorden Duurzaam

Vermelding in de tafelatlas

U bent een lokaal of regionaal netwerk voor een kennisthema of een sector/branche, en u wilt bijdragen aan duurzame ontwikkeling.

Mogen we u uitnodigen om eens rond te kijken in de tafelatlas van Noorden Duurzaam? Op

www.noordenduurzaam.nl/tafels

ziet u welke tafels actief zijn voor de regio, de provincies, gemeenten, wijken en buurten in het Noorden. Er zijn vier soorten tafels. Om te beginnen

thematafels voor specialisten en **sectortafels** voor

ondernemers/bestuurders. Dit is de basis. Vervolgens zijn er

ketentafels waarin thematafels en sectortafels samenkomen.

Tenslotte is er per gebied één

gebiedstafel waar alle tafels van een gebied samenkomen. In de atlas hebben de gebiedstafels een lijn naar de overheid, vanwege hun vertegenwoordigende functie.

U kunt vermelding in deze tafelatlas vragen als uw netwerk voldoet aan de volgende criteria:

- Uw netwerk heeft bijdragen aan duurzame ontwikkeling als hoofd- of subdoel.
- Uw netwerk richt zich op een thema, sector, keten of geografisch gebied.
- Uw netwerk is onafhankelijk, open en democratisch, en wil representatief zijn.
- Uw netwerk heeft een geografisch werkgebied van minimaal een buurt.

Het gaat dus om netwerken die een verzamelpunt en spreekbuis willen zijn, die daarin uniek willen zijn en die **invloed** willen hebben op de lokale of provinciale politiek. De aandacht gaat dan niet alleen naar projecten van initiatiefnemers, maar ook naar randvoorwaarden daarvoor, zoals experimenteeruimte, regelgeving, stimuleringsbeleid, aanbestedingen, inspraak, etc. Netwerken met deze ambitie zijn bijvoorbeeld afdelingen van politieke partijen, koepels van maatschappelijke sectoren, ondernemersnetwerken voor werkgevers, branches, ketens of bedrijventerreinen, milieubelangengroepen, gebiedscoöperaties, dorps- en buurtverenigingen, levensbeschouwelijke netwerken, beroepsverenigingen, wetenschappelijke fora.

Netwerken die *niet* aan de criteria voldoen zijn welkom als *lid van* een tafel, en kunnen ook initiatiefnemer of voorzitter zijn van een tafel. Dit geldt bijvoorbeeld voor stichtingen waar geen leden zijn of waar leden formeel geen zeggenschap hebben.

Rechtspersoonlijkheid is overigens geen voorwaarde, ook informele netwerken kunnen zich associëren.

Wat zijn de voordelen van associatie met Noorden Duurzaam?

Aansluiting maakt een netwerk *zichtbaar* bij alle tafels en hun leden, en via de externe communicatie van Noorden Duurzaam in de hele regio. Dat voegt een kanaal toe voor *ledenwerving* en *communicatie*.

Aansluiting geeft verder toegang tot de *werkvormen* van de vereniging, de *diensten* die aan tafels geleverd worden, en de *projecten* waar tafels onderling aan werken. Dat maakt samenwerken aan eigen en andere initiatieven of aan gezamenlijke *lobby*, efficiënter en effectiever.

Aansluiting betekent ook directer contact met *overheden* die met Noorden Duurzaam samenwerken.

Verder, omdat alle tafels uniek zijn is het ook voor de aangesloten netwerken gemakkelijker om zich te ontwikkelen als invloedrijke *representant* van een specifieke achterban.

Aansluiting betekent ook lidmaatschap van Noorden Duurzaam en dat geeft bij gebruik van tafeldiensten ook *stemrecht* in de ALV en *zeggenschap* in het overleg van tafelvoorzitters.

Bij aansluiting van een bestaand informeel netwerk, dus zonder rechtspersoonlijkheid, gelden voor de leden daarvan *belastingvoordelen* omdat Noorden Duurzaam een ANBI is.

Kortom, door samen te werken en krachten te bundelen komt er meer duurzaamheid voor elkaar en kunnen schaalvoordelen benut worden. Bovendien wordt het lokale of regionale maatschappelijke middenveld hierdoor transparanter en invloedrijker.

Hoe bijzonder is dat? Tafelnetwerken zijn een nieuw fenomeen. Noorden Duurzaam is pionier in de ontwikkeling van dit concept, en is het eerste en vooralsnog grootste tafelnetwerk in Nederland. We delen kennis met andere regionale netwerken en werken daarbij samen met de rijksoverheid en universiteiten.

Wat kost het als we aansluiten als netwerk?

Aansluiting met alleen vermelding in het overzicht van tafels is kosteloos. Ook diverse basisfaciliteiten zoals een ledenlijst zijn kosteloos. Bij gebruik van de financiële module dragen tafels een percentage van de inkomsten die via die module lopen af voor gebruik van diensten en voor de ontwikkeling van het regionale tafelnetwerk. De verenigingsbijdrage heeft geen vaste voet, dus heeft een tafel geen inkomsten dan zijn er ook geen kosten. De verenigingsbijdrage bedraagt 10% van de contributie-inkomsten en 5% van de andere inkomsten (medio 2017), en wordt vastgesteld door de ALV. Aan gebruik van specifieke andere diensten kunnen aanvullende kosten verbonden zijn.

Wat doen we om ons aan te sluiten?

Stuur een verzoek voor vermelding in het overzicht van tafels aan bestuur@noordenduurzaam.nl en voeg een algemene doelstelling of mission statement, en eventuele statuten bij. We maken een afspraak voor een gesprek.

Bouw mee aan Noorden Duurzaam

Wat is Noorden Duurzaam?

De wereld moet duurzamer en de tijd dringt. Er is initiatief nodig **van onderop en vanuit de overheid**. Niet los maar elkaar versterkend, zodat goede ideeën uit de basis tot wasdom en grootschaligheid komen en zodat duurzame visies van beleidsmakers tot draagvlak en uitvoering komen.

Deze verbinding tussen groot en klein is het werkgebied van de vereniging Noorden Duurzaam. We zijn een netwerk van grote en kleine **tafels** voor alle mogelijke onderwerpen van duurzaamheid. Aan de ene kant zijn deze tafels democratische verzamelpunten van duurzame initiatiefnemers. Alles en iedereen aan kan aan een tafel meedoen: consumenten, ondernemers, adviseurs, zorg- en kennisinstellingen. Zo ontstaat een **tafelnetwerk** dat parallel aan de bestaande volksvertegenwoordiging (Tweede Kamer, Provinciale Staten, gemeenteraden) een nieuwe afspiegeling vormt van de samenleving. Dat tafelnetwerk is dan voor de bestuurscolleges (regering, GS, B&W) een natuurlijke gesprekspartner.

Een tafelnetwerk is een **publieke infrastructuur** die overheid en basis met elkaar verbindt en die het gemakkelijker maakt om markt- en maatschappijbrede transitieprojecten van de grond en gedragen te krijgen. Bijvoorbeeld onderzoeksprogramma's, bewustwordingscampagnes, ketenconvenanten, onderwijsvernieuwing, wetswijzigingen, belastingherzieningen.

Doe mee!

Iedereen die wil als professional, bestuurder of vrijwilliger wil bijdragen aan dit nieuwe concept is welkom. Er zijn vele mogelijkheden: TEKENING concentrisch

Tafels

Word lid van een tafel. Er zijn thematafels voor specialismen en sectortafels voor maatschappelijke sectoren en branches van het bedrijfsleven. Bestaande netwerken voor kennissamenlevingen en sectoren/branches kunnen als tafel vermeld worden en meedoen. Ben je lid van een thematafel of sectortafel dan kun je die wellicht vertegenwoordigen in een ketentafel, waar ketenconvenanten en ketenprojecten bedacht worden. Of vertegenwoordig je tafel in de gebiedstafel, die alle tafels vertegenwoordigt bij de gemeentelijke of provinciale overheid. Als lid van een tafel kun je verder kerngroep lid worden en helpen bij het besturen van de tafel en bij de contacten met andere tafels.

Kwartiermakers

Per provincie en per gemeente zoekt de vereniging Noorden Duurzaam een kwartiermaker. Als kwartiermaker ben je aanspreekpunt voor initiatiefnemers van nieuwe tafels. Je introduceert ze in de werkwijze van tafelnetwerken en helpt ze om een tafel te zijn en leden te werven. Of je helpt ze om een tafelbegeleider te vinden die dat doet. Verder begeleid je het ontstaan van een gebiedstafel als verzamelpunt van tafels, vertegenwoordigende netwerken en gebiedscoöperaties in de gemeente of provincie. Je werkt als vrijwilliger, of zo mogelijk met steun of in opdracht van de overheid.

Tafelbegeleiders

Noorden Duurzaam zoekt ervaren politici, inspiratoren en procesbegeleiders die startende tafels willen coachen. In een workshop bij ons nemen we de werkwijze van tafels in detail door en krijg je materialen die bij je werk als tafelbegeleider van pas komen. Je kunt een eigen profiel invullen in de lijst van tafelbegeleiders. Over je inzet als tafelbegeleider kun je zelf afspraken maken met tafels. Die kunnen uiteenlopen van pro deo tot marktconforme vergoeding.

Tafelvoorzitters

De voorzitters van de tafels komen een aantal keren per jaar bijeen voor onderling contact en als beleidsorgaan van de vereniging. Hier worden voorstellen voor de ALV voorbereid en worden wensen ten aanzien van de ondersteuning van tafels verzameld.

Bestuur

Het bestuur van de vereniging zet zich in voor de ontwikkeling en de continuïteit van de gezamenlijke diensten, en voor de contacten met overheden en andere (regionale) netwerken. Bij vacatures in het bestuur wordt een profiel gepubliceerd.

Werkgroepen en projectgroepen

De praktische werkzaamheden van het gezamenlijke dienstencentrum worden gedaan in werkgroepen, bijvoorbeeld projecten (intern of in landelijke of andere samenwerking), evenementen, communicatie, administratie en ICT. Informeer rechtstreeks bij de werkgroepen naar vacatures en stageplekken.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is het interne toezichtsorgaan van de vereniging. De RvT wordt benoemd door de ALV en benoemt de bestuursleden. De RvT is klankbord van het bestuur en kijkt mee met beleid en financiën. Bij vacatures in de RvT wordt een profiel gepubliceerd.

Algemene Ledenvergadering

Als lid van een tafel ben je automatisch en zonder extra kosten lid van de vereniging Noorden Duurzaam. Je krijgt uitnodigingen voor de ALV's en je kunt meestemmen over de voorstellen die daar passeren. Bijvoorbeeld over de gezamenlijke diensten waar de tafel gebruik van maken, in de vorm van webfuncties, financiële diensten en begeleiding.